

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 15.12.2008
COM(2008) 850 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2007 ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΠΒ

{SEC(2008) 3026}

Εισαγωγή

Από την 1η Ιανουαρίου του 2007, η προενταξιακή χρηματοδότηση της ΕΕ διοχετεύεται μέσω ενός μοναδικού μηχανισμού, του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ), ο οποίος έχει σχεδιαστεί για να παράσχει συγκεκριμένη στήριξη τόσο στις υποψήφιες όσο και στις δυνάμει υποψήφιες χώρες. Ο μηχανισμός ΜΠΒ (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 του Συμβουλίου, της 17^{ης} Ιουλίου 2006) αντικαθιστά τους προηγούμενους προενταξιακούς μηχανισμούς Phare, ISPA, SAPARD, τον προενταξιακό μηχανισμό της Τουρκίας, καθώς και τον χρηματοδοτικό μηχανισμό CARDS για τα Δυτικά Βαλκάνια. Για την περίοδο 2007-2013, το ποσό αναφοράς για τη χρηματοδότηση του ΜΠΒ ανέρχεται σε 11 468 εκατομμύρια EUR.

Το εν λόγω μέσο αποβλέπει στην παροχή στοχοθετημένης βοήθειας στις υποψήφιες ή δυνάμει υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ χώρες. Για να βοηθήσει κάθε χώρα να επιτύχει τους στόχους της με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο, το μέσο αυτό περιλαμβάνει πέντε διαφορετικές συνιστώσες:

I. Παροχή βοήθειας για τη μεταβατική περίοδο και τη δημιουργία θεσμών, με σκοπό να χρηματοδοτηθούν τα μέτρα δημιουργίας θεσμών και οι σχετικές επενδύσεις.

II. Διασυνοριακή συνεργασία (ΔΣ), για την υποστήριξη της εν λόγω συνεργασίας στα σύνορα μεταξύ των υποψηφίων χωρών/δυνάμει υποψηφίων χωρών και μεταξύ αυτών και των χωρών της ΕΕ. Η συνιστώσα αυτή μπορεί επίσης να χρηματοδοτήσει τη συμμετοχή των δικαιούχων χωρών στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας των διαρθρωτικών ταμείων και στα προγράμματα του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (EMΓΕΣ) για τις θαλάσσιες λεκάνες, κατά περίπτωση.

III. Περιφερειακή ανάπτυξη, που χρηματοδοτεί τις επενδύσεις και τη συναφή τεχνική συνδρομή σε τομείς όπως οι μεταφορές, το περιβάλλον και η περιφερειακή ανταγωνιστικότητα.

IV. Ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, με σκοπό να ενισχυθεί το ανθρώπινο κεφάλαιο και να καταπολεμηθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός.

V. Αγροτική ανάπτυξη, η οποία αντιστοιχεί σε προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης μετά την προσχώρηση, με τη χρηματοδότηση μέτρων αγροτικής ανάπτυξης, παρόμοιων με τα μέτρα των προαναφερθέντων προγραμμάτων, αλλά μικρότερης κλίμακας.

Δυνατότητα συμμετοχής στις συνιστώσες I και II έχουν όλες οι δικαιούχες χώρες. Οι συνιστώσες III, IV και V είναι ανοιχτές μόνο στις υποψήφιες χώρες και αντιστοιχούν στα διαρθρωτικά ταμεία, το ταμείο συνοχής και το ταμείο αγροτικής ανάπτυξης, ούτως ώστε να προετοιμάσουν τις εν λόγω χώρες στη διαχείριση των κεφαλαίων αυτών μετά την προσχώρηση, με τη βοήθεια εμπειρικής διαδικασίας μάθησης. Προς το σκοπό αυτό, η ενδιαφερόμενη χώρα πρέπει να διαθέτει τις απαιτούμενες διοικητικές ικανότητες και δομές, ώστε να μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για τη διαχείριση της βοήθειας. Όσον αφορά τις δυνάμει υποψήφιες χώρες, θα εφαρμοστούν περιφερειακά μέτρα ανάπτυξης, μέτρα ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων και αγροτικής ανάπτυξης μέσω της συνιστώσας «παροχή βοήθειας για τη μεταβατική περίοδο και δημιουργία θεσμών».

Η παρούσα έκθεση αφορά την εκτέλεση του ΜΠΒ το 2007. Περιέχει λίγες λεπτομερείς πληροφορίες για την εφαρμογή και την παρακολούθηση των επιτόπιων προγραμμάτων ΜΠΒ

και για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων τους, δεδομένου ότι το 2007 ήταν το πρώτο έτος προγραμματισμού του μηχανισμού αυτού. Πράγματι, τα περισσότερα προγράμματα υιοθετήθηκαν στο τέλος του έτους και θα αρχίσουν να εκτελούνται από το 2008 και μετά.

1. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1.1. Κύριες εξελίξεις της διαδικασίας διεύρυνσης

Το 2007, σημειώθηκε πρόοδος με βάση τη νέα συναίνεση για τη διεύρυνση, που επετεύχθη στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2006. Το 2007 άρχισε με την προσχώρηση της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας. Το 2007, σημειώθηκαν, επίσης, σημαντικές εξελίξεις στην Τουρκία και στα Δυτικά Βαλκάνια: πρόοδος των διαπραγματεύσεων προσχώρησης και της Διαδικασίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, διεξαγωγή συνομιλιών για το καθεστώς του Κοσσυφοπέδιου και έναρξη του νέου χρηματοδοτικού μηχανισμού, του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ).

Στις 6 Νοεμβρίου, η Επιτροπή υπέβαλε το έγγραφο ετήσιας στρατηγικής της, καθώς και τις εκθέσεις προόδου ανά χώρα και τις προτάσεις προσχώρησης/ευρωπαϊκής εταιρικής σχέσης για τις υποψήφιες/δυνάμει υποψήφιες χώρες¹ και το Κοσσυφοπέδιο βάσει της απόφασης 1244/99 του ΣΑΗΕ². Το έγγραφο στρατηγικής της Επιτροπής επιβεβαίωσε τις αρχές και τους στόχους της στρατηγικής για τη διεύρυνση. Επέστησε την προσοχή σε ορισμένα σημαντικά προβλήματα των ενδιαφερομένων χωρών και τόνισε ότι πρέπει να δοθεί απόλυτη προτεραιότητα ευθύς εξ αρχής στα ζητήματα βασικής διακυβέρνησης, μεταξύ των οποίων συμπεριλαμβάνονται η δημιουργία θεσμών, η δικαστική και διοικητική μεταρρύθμιση και η πρόληψη του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς. Η προσέγγιση αυτή είναι σύμφωνη με τις συστάσεις που απορρέουν από την εσωτερική αξιολόγηση της ΓΔ για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης στις χώρες της διεύρυνσης.

Οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης με την Κροατία και την Τουρκία εξακολούθησαν να σημειώνουν πρόοδο. Όσον αφορά την Κροατία, τον Δεκέμβριο του 2007, άνοιξαν 16 κεφάλαια, εκ των οποίων τα δύο έκλεισαν προσωρινά. Στην περίπτωση της Τουρκίας, άνοιξαν έξι κεφάλαια, εκ των οποίων έκλεισε ένα. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2006, οκτώ κεφάλαια διαπραγμάτευσης δεν θα ανοίξουν μέχρι να εφαρμόσει η Τουρκία το πρόσθετο πρωτόκολλο της Συμφωνίας Σύνδεσης. Η ΓΔ Διεύρυνσης παρακολούθησε την εφαρμογή της Συμφωνίας Σύνδεσης με την Τουρκία, και της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με την Κροατία και την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Καμία από τις τρεις χώρες δεν σημείωσε ικανοποιητική πρόοδο σε σχέση με τις προτεραιότητες που έχουν καθοριστεί.

Εξάλλου, το 2007, οι υποψήφιες χώρες σημείωσαν σημαντική πρόοδο με τη δημιουργία δομών και συστημάτων διαχείρισης για την εκτέλεση της παρεχόμενης βοήθειας του ΜΠΒ στο πλαίσιο των συνιστωσών III και IV, που θεωρούνται πρόδρομοι των διαρθρωτικών ταμείων. Οι δομές αυτές θα διαδραματίσουν βασικό ρόλο στην προετοιμασία και εκτέλεση της κοινοτικής πολιτικής συνοχής και των μηχανισμών της μετά την προσχώρηση, σύμφωνα με εμπειρική διαδικασία μάθησης.

Το 2007, διαπιστώθηκε πρόοδος όσον αφορά την ολοκλήρωση των Συμφωνιών Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων. Η Αλβανία εξακολούθησε να εφαρμόζει την ενδιάμεση συμφωνία της. Τον Οκτώβριο του 2007, υπογράφηκε ΣΣΣ με το Μαυροβούνιο. Τον Ιούνιο του 2007, επαναλήφθηκαν οι

¹ Υποψήφιες χώρες: Κροατία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Τουρκία.

Δυνάμει υποψήφιες χώρες: Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Σερβία.

² Απόφαση 1244, της 10ης Ιουνίου 1999, του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

διαπραγματεύσεις ΣΣΣ με τη Σερβία, οι οποίες οδήγησαν στη μονογραφή της εν λόγω συμφωνίας, τον Νοέμβριο. Τον Δεκέμβριο, μονογραφήθηκε ΣΣΣ με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Η υπογραφή των εν λόγω ΣΣΣ εξαρτήθηκε από την εκπλήρωση των κατάλληλων προϋποθέσεων.

Όσον αφορά τα Δυτικά Βαλκάνια, η Επιτροπή εξακολούθησε να ενθαρρύνει τη ΔΣΣ (Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης) και να συντονίζει την εφαρμογή του θεματολογίου της Θεσσαλονίκης. Έως το τέλος του 2007, συνήφθησαν συμφωνίες για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων και την επανεισδοχή με την Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία. Το έγγραφο στρατηγικής ανήγγειλε την έναρξη του διαλόγου για τις προϋποθέσεις που επιτρέπουν την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης και την παροχή μεγαλύτερου αριθμού υποτροφιών ανωτέρων σπουδών για τους φοιτητές της περιοχής.

Οι συνομιλίες για το καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου που διεξήχθησαν υπό την αιγίδα του Ειδικού Απεσταλμένου του Γενικού Γραμματέα Martti Ahtisaari ολοκληρώθηκαν το 2007, αλλά δεν οδήγησαν σε οριστικό διακανονισμό του καθεστώτος. Οι μεταγενέστερες απευθείας συνομιλίες μεταξύ των δύο μερών για το καθεστώς του Κοσσυφοπεδίου, με τη διαμεσολάβηση της τρίκας ΕΕ-ΗΠΑ-Ρωσίας, δεν οδήγησαν σε συμφωνία. Η Επιτροπή εξακολούθησε να παρέχει συμβουλές και την υποστήριξη της στη διαδικασία διευθέτησης του καθεστώτος.

Στη Διάσκεψη Κορυφής της Διαδικασίας για τη Συνεργασία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη (SEECP), που πραγματοποιήθηκε τον Μάιο του 2007 στο Ζάγκρεμπ, αποφασίστηκε να δοθεί κατεύθυνση προς την περιφερειακή οικειοποίηση της διαδικασίας περιφερειακής συνεργασίας. Το Σύμφωνο Σταθερότητας εκπλήρωσε στο έπακρο την αποστολή του και θα αντικατασταθεί από ένα νέο Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας (ΣΠΣ) που συνδέεται με τη SEECP. Διορίστηκε Γενικός Γραμματέας του ΣΠΣ και ως έδρα της Γραμματείας του επελέγη το Σεράγεβο. Τον Ιούλιο, τέθηκε σε ισχύ η νέα Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης (CEFTA).

Το 2007 εγκαινιάστηκε ο νέος χρηματοδοτικός μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας, ο μηχανισμός ΜΠΒ. Οι αναλήψεις υποχρεώσεων όσον αφορά τη χρηματοδοτική βοήθεια στις υποψήφιες χώρες το 2007 ανήλθαν σε 497, 2 εκατ. EUR για την Τουρκία, σε 141,2 εκατ. EUR για την Κροατία και σε 58,5 εκατ. EUR για την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Όσον αφορά τις δυνάμει υποψήφιες χώρες, τα ποσά που χορηγήθηκαν δυνάμει του ΜΠΒ ανήλθαν σε 61,0 εκατομμύρια EUR για την Αλβανία, 62,1 EUR για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, σε 68,9 εκατομμύρια για το Κοσσυφοπέδιο, σε 31,4 εκατομμύρια EUR για το Μαυροβούνιο και σε 189,7 εκατομμύρια για τη Σερβία. Ένα επιπλέον ποσό 109,0 εκατομμυρίων EUR ανελήφθη για την περιφερειακή και οριζόντια συνεργασία και τα πολυετή και οριζόντια προγράμματα που δικαιούνται τόσο οι υποψήφιες όσο και οι δυνάμει υποψήφιες χώρες.

Η κοινοποίηση της διεύρυνσης εξακολούθησε να αποτελεί προτεραιότητα. Την 1^η Μαΐου, τρίτη επέτειο της διεύρυνσης της ΕΕ σε δέκα νέα κράτη μέλη, οι δραστηριότητες περιλάμβαναν: ένα ειδικό τμήμα στον δικτυακό τόπο EUROPA αφιερώθηκε σε περιπτωσιολογικές μελέτες, σε ένα τμήμα «γεγονότα και αριθμοί» και σε σειρά φωτογραφιών· έκθεση οπτικοακουστικού υλικού για το πρόγραμμα «Η Ευρώπη μέσω δορυφόρου»· επισκέψεις δημοσιογράφων σε τρία νέα κράτη μέλη· και σειρά σεμιναρίων που διοργανώθηκαν με το Εμπορικό Επιμελητήριο σε επτά κράτη μέλη.

Η Επιτροπή άρχισε εργασίες για νέο μηχανισμό χρηματοδότησης για την κοινωνία των πολιτών, ο οποίος θα δώσει έμφαση σε τρεις τομείς παρέμβασης: i) στήριξη των τοπικών πρωτοβουλιών και της δημιουργίας ικανοτήτων· ii) πρόγραμμα διαλόγου μεταξύ των λαών για την εξοικείωση όλων των ενδιαφερομένων με τις πολιτικές, τους θεσμούς και τα όργανα της ΕΕ, και iii) στήριξη των (διεθνών) δράσεων εταιρικών σχέσης.

1.2. Κυριότερα συμπεράσματα του Συμβουλίου το 2007

Το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων του Δεκεμβρίου 2007 χαιρέτισε τη στρατηγική διεύρυνσης με τα ακόλουθα συμπεράσματα για τη στρατηγική διεύρυνσης του 2007:

«Σύμφωνα με τη στρατηγική για τη διεύρυνση, η οποία εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου του 2006, και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2006, το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 6ης Νοεμβρίου, για τη στρατηγική διεύρυνσης και τις κυριότερες προκλήσεις για το διάστημα 2007-2008, και λαμβάνει δεόντως υπό σημείωση την ανάλυση και τις συστάσεις που περιέχονται σε αυτήν. Η ανανεωμένη συναίνεση για τη διεύρυνση, η οποία βασίζεται στην παγίωση των δεσμεύσεων, τις δίκαιες και αυστηρές προϋποθέσεις και την καλύτερη επικοινωνία, μαζί με την ικανότητα ενσωμάτωσης νέων μελών, εξακολουθούν να αποτελούν τη βάση της ενωσιακής στρατηγικής για τη διεύρυνση. Η ποιοτική βελτίωση της διαδικασίας διεύρυνσης θα εξασφαλίσει ότι η διεύρυνση θα εξακολουθήσει να στηρίζει την ειρήνη, τη δημοκρατία και τη σταθερότητα σε ολόκληρη την ήπειρο και να αποφέρει απτά οφέλη από άποψη εμπορίου, επενδύσεων και οικονομικής μεγέθυνσης.

Ο επόμενος χρόνος θα έχει καίρια σημασία για την περαιτέρω παγίωση και υλοποίηση της ενωσιακής στρατηγικής για τη διεύρυνση και θα υποστηρίζει τη διαδικασία μετάβασης στα Δυτικά Βαλκάνια. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει διάφορες προτάσεις που διατυπώθηκαν σχετικά με το ζήτημα αυτό καθώς και ότι το μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων βρίσκεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στη συνάρτηση αυτή, η συνεπής υλοποίηση της ανανεωμένης συναίνεσης είναι σημαντικότερη από ποτέ.

Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει ότι ο ρυθμός των διαπραγματεύσεων εξαρτάται συγκεκριμένα από την πρόοδο των χωρών που διεξάγουν τις διαπραγματεύσεις όσον αφορά την κάλυψη των κριτηρίων αξιολόγησης που προβλέπονται για το άνοιγμα και το κλείσιμο των διαπραγματεύσεων καθώς και από τις απαιτήσεις των διαπραγματευτικών πλαισίων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των ενταξιακών εταιρικών σχέσεων, που επί του παρόντος επανεξετάζονται, ενώ κάθε χώρα κρίνεται βάσει των ατομικών της επιδόσεων. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι τα κεφάλαια, όσον αφορά τα οποία έχουν ολοκληρωθεί οι τεχνικές προετοιμασίες, θα ανοιχθούν σύμφωνα με τις καθορισμένες διαδικασίες και σύμφωνα με τα διαπραγματευτικά πλαίσια. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο προσβλέπει στις Διακυβερνητικές Διασκέψεις με την Τουρκία και την Κροατία αργότερα αυτό το μήνα. Είναι επίσης ουσιώδους σημασίας να διατηρεί η πολιτική διεύρυνσης δίκαιες και αυστηρές προϋποθέσεις σε όλα τα στάδια των διαπραγματεύσεων. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την πρόθεση της Επιτροπής να εξακολουθήσει να ενισχύει την ποιότητα της διαδικασίας διεύρυνσης, αντιμετωπίζοντας βασικές προτεραιότητες στους τομείς της δημόσιας διοίκησης και της μεταρρύθμισης του δικαστικού συστήματος και της καταπολέμησης της διαφθοράς σε πρώιμο στάδιο, αξιοποιώντας πλήρως τα σημεία αναφοράς και τις μελέτες αντίκτυπου, και καθιστώντας τη διαδικασία διαφανέστερη. Αυτό θα είναι κρίσιμο για να εξασφαλίσει την ευρεία και διαρκή υποστήριξη του κοινού προς τη διαδικασία διεύρυνσης.»

Το μεταγενέστερο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2007 ενέκρινε τα προαναφερόμενα συμπεράσματα:

«Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο λαμβάνει υπό σημείωση την ανακοίνωση της Επιτροπής για τη στρατηγική διεύρυνσης και εγκρίνει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων και Εξωτερικών Σχέσεων της 10ης Δεκεμβρίου.»

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΜΠΒ: ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

2.1. Στρατηγικός σχεδιασμός και προγραμματισμός

Τα ετήσια έγγραφα σχετικά με τη διεύρυνση (έγγραφο στρατηγικής, εκθέσεις παρακολούθησης, εταιρικές σχέσεις προσχώρησης ή ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις και Συμφωνίες Σταθεροποίησης και Σύνδεσης) υποβάλλονται κάθε φθινόπωρο από την Επιτροπή προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο και καθορίζουν το γενικό στρατηγικό πλαίσιο για τη διαδικασία προσχώρησης στο οποίο πρέπει να εντάσσεται ο ΜΠΒ. Το πολυετές χρηματοδοτικό ενδεικτικό χρηματοδοτικό πλαίσιο (MIFF) αποτελεί επίσης μέρος των εγγράφων αυτών και εκφράζει τις προτεραιότητες που ορίζονται στο πολιτικό πλαίσιο σε χρηματοδοτικούς όρους ανά χώρα και συνιστώσα.

Στο επίπεδο του στρατηγικού σχεδιασμού, τα πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού (MIPD) καταρτίζονται για κάθε δικαιούχο χώρα (με ένα πρόσθετο MIPD που καλύπτει τα περιφερειακά και πολυεθνικά προγράμματα) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε στενό συντονισμό με τις ενδιαφερόμενες χώρες. Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν όλες τις συνιστώσες του ΜΠΒ που εφαρμόζονται στη χώρα. Καταρτίζονται για ανανεώσιμη περίοδο τριών ετών και επανεξετάζονται ετησίως.

Τέλος, στο επίπεδο του προγραμματισμού, οι εθνικές αρχές καταρτίζουν ειδικά προγράμματα ανά χώρα και ανά συνιστώσα (για τη διασυνοριακή συνιστώσα: κοινά προγράμματα μεταξύ δύο ή περισσότερων δικαιούχων χωρών και μεταξύ των χωρών αυτών και των γειτονικών κρατών μελών) – ή, στην περίπτωση της συνιστώσας περιφερειακής ανάπτυξης, ανά θέμα. Τα περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα προτείνονται από την Επιτροπή.

2.1.1. Πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο (MIFF)

Το MIFF αποτελεί μέρος του ετήσιου φακέλου διεύρυνσης και έχει σχεδιαστεί για να παρέχει πληροφορίες σχετικά με την ενδεικτική κατανομή του συνολικού κονδυλίου ΜΠΒ που προτείνει η Επιτροπή, ανά χώρα και ανά συνιστώσα, για ανανεώσιμη περίοδο τριών ετών. Το εν λόγω πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ του πολιτικού πλαισίου που καθορίζεται στο φάκελο της διεύρυνσης και της διαδικασίας για τον προϋπολογισμό. Το MIFF καταρτίζεται και υποβάλλεται ετησίως στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1085/2006 για τη δημιουργία ΜΠΒ.

Το πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο βασίζεται στο ανανεώσιμο ανά τριετία κύκλο προγραμματισμού. Υπό κανονικές συνθήκες, ένα πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο για τα έτη N, N+1 και N+2 υποβάλλεται εντός του τελευταίου τριμήνου του έτους N-2, στο πλαίσιο του φακέλου διεύρυνσης, δεδομένου ότι αποτελεί πρόταση για τη μετατροπή, σε δημοσιονομικούς όρους, των πολιτικών προτεραιοτήτων που καθορίζονται στον ίδιο το φάκελο, λαμβανομένου υπόψη του δημοσιονομικού πλαισίου. Επειδή σημειώθηκαν καθυστερήσεις στην έγκριση νέου δημοσιονομικού πλαισίου για το διάστημα 2007-2013,

καθώς και στην έκδοση του κανονισμού ΜΠΒ, δεν ήταν δυνατό να υποβληθεί πολυετές ενδεικτικό δημοσιονομικό πλαίσιο για το διάστημα 2007-2009 εντός της προθεσμίας αυτής. Το MIFF που καλύπτει το διάστημα 2008-2010, το οποίο εγκρίθηκε το Νοέμβριο του 2007, είναι, επομένως, το πρώτο MIFF στο πλαίσιο του ΜΠΒ· επίσης έχει επικαιροποιήσει τα ποσά για το 2007 που κοινοποιήθηκαν στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο στο σχέδιο προϋπολογισμού της Επιτροπής για το 2007.

Ο ακόλουθος πίνακας αναφέρει τα ποσά που χορηγήθηκαν το 2007 στο πλαίσιο του ΜΠΒ, σε εκατομμύρια EUR, ανά χώρα και ανά συνιστώσα, καθώς και τα περιφερειακά και πολυεθνικά προγράμματα, όπως επικαιροποιήθηκαν στο MIFF 2008-2010 (COM(2007)689 που εγκρίθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2007).

Συνιστώσα ΜΠΒ	Αλβανία	Βοσνία-Ερζεγοβίνη	Κροατία	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	Κοσσυφοπέδιο	Μαυροβούνιο	Σερβία	Τουρκία	Περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα
Συνιστώσα I	54,3	58,1	49,6	41,6	68,3	27,5	181,5	256,7	109,0
Συνιστώσα II	6,7	4,0	9,7	4,2		3,9	8,2	2,1	
Συνιστώσα III			45,1	7,4				167,5	
Συνιστώσα IV			11,4	3,2				50,2	
Συνιστώσα V			25,5	2,1				20,7	
ΣΥΝΟΛΟ	61,0	62,1	141,2	58,5	68,3	31,4	189,7	497,2	109,0

2.1.2. Πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού (MIPD)

Τα MIPD εκπονούνται για κάθε χώρα και για τα προγράμματα πολλαπλών δικαιούχων με βάση τις χορηγήσεις MIFF και τις προτεραιότητες που επισημαίνονται στο πολιτικό πλαίσιο. Το MIPD αντιπροσωπεύει την άποψη της Επιτροπής για τους διάφορους τομείς παρέμβασης και τις κυριότερες προτεραιότητες που αναμένεται να αναπτύξει λεπτομερώς η δικαιούχος χώρα στα έγγραφα προγραμματισμού.

Η εκπόνηση των πρώτων MIPD ανά χώρα, καθώς και των MIPD πολλαπλών δικαιούχων που καλύπτουν την περίοδο 2007-2009 πραγματοποιήθηκε το 2006 και στις αρχές του 2007 υπό την ευθύνη των επιχειρησιακών μονάδων της ΓΔ Διεύρυνσης, σε συνεργασία με τις ΓΔ που είναι υπεύθυνες για τις σχετικές συνιστώσες. Οι εθνικές αρχές κλήθηκαν να διατυπώσουν τη γνώμη τους για το σχέδιο των MIPD και συνεργάστηκαν στενά για να διασφαλίσουν την οικειοποίηση της διαδικασίας. Όσον αφορά τα MIPD για τις υποψήφιες χώρες, οι ΓΔ Περιφερειακής Πολιτικής, Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών, Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου ανέλαβαν να συντάξουν τα τμήματα που έχουν σχέση με τις συνιστώσες III, IV και V, αντίστοιχα. Επιπλέον, τα κράτη μέλη, οι διεθνείς

χρηματοδοτικοί οργανισμοί και άλλοι ενδιαφερόμενοι (κοινωνία των πολιτών) κλήθηκαν να διατυπώσουν τη γνώμη τους κατά την προετοιμασία των MIPD.

Όλα τα MIPD για την περίοδο 2007-2009 υποβλήθηκαν προς έγκριση στην επιτροπή διαχείρισης του ΜΠΒ το πρώτο εξάμηνο του 2007.

2.1.3. Στρατηγικά πλαίσια συνοχής και πολυετούς προγραμματισμού (συνιστώσες III και IV)

Οι συνιστώσες III και IV ακολουθούν προσέγγιση παρόμοια με εκείνη των διαρθρωτικών ταμείων. Ο στρατηγικός σχεδιασμός πραγματοποιείται στο πλαίσιο επτά ετών (2007-2013), υπό τη μορφή στρατηγικών πλαισίων συνοχής (ισοδυνάμων με τα εθνικά στρατηγικά πλαίσια αναφοράς των διαρθρωτικών ταμείων) που προετοιμάζουν οι υποψήφια χώρες. Τα έγγραφα αυτά καθορίζουν στρατηγική για περίοδο επτά ετών και αποτελούν έγγραφα αναφοράς για τον προγραμματισμό των συνιστωσών III και IV του ΜΠΒ. Τα στρατηγικά πλαίσια αναφοράς εξετάζονται με την Επιτροπή, αλλά παραμένουν εθνικά έγγραφα. Τα στρατηγικά πλαίσια συνοχής των συνιστωσών III και IV εκπονήθηκαν από κάθε υποψήφια χώρα και συμφωνήθηκαν με την Επιτροπή κατά το πρώτο εξάμηνο του 2007. Ο προγραμματισμός των συνιστωσών III και IV πραγματοποιήθηκε εν συνεχεία μέσω πολυετών προγραμμάτων, που εκπονήθηκαν αρχικά για μία τριετία, αλλά τα οποία μπορούν να παραταθούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Οι διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους, η εταιρική σχέση και ο συντονισμός αποτελούν τις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν την προετοιμασία και την έγκριση των στρατηγικών πλαισίων συνοχής και των πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων στο πλαίσιο των συνιστωσών III και IV. Η καλή πρακτική που έχει αποκτηθεί σ' αυτούς και σε άλλους τομείς θα έχει κεφαλαιώδη σημασία για την προετοιμασία και τη διαπραγμάτευση παρόμοιων στρατηγικών εγγράφων και πολυετών προγραμμάτων για τα διαρθρωτικά ταμεία μετά την προσχώρηση.

2.1.4. Προγράμματα ΜΠΒ

Τα ετήσια ή πολυετή προγράμματα σχεδιάζονται σύμφωνα με τα αντίστοιχα MIPD. Η συνιστώσα I εφαρμόζεται μέσω ετησίων προγραμμάτων, ενώ οι υπόλοιπες συνιστώσες εφαρμόζονται μέσω πολυετών προγραμμάτων. Τα προγράμματα θεσπίζονται από την Επιτροπή κατόπιν διαβουλεύσεων με τις δικαιούχους χώρες και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους φορείς και μετά την ευνοϊκή γνώμη των αρμόδιων επιτροπών των κρατών μελών: επιτροπή διαχείρισης του ΜΠΒ για τις συνιστώσες I και II, COCOF για τις συνιστώσες III και IV, επιτροπή ESF για τη συνιστώσα IV και επιτροπή αγροτικής ανάπτυξης για τη συνιστώσα V.

2.1.4.1. Συνιστώσα I

Η βοήθεια δυνάμει της συνιστώσας I θα προγραμματίζεται από την Επιτροπή υπό μορφή ετησίων εθνικών προγραμμάτων ή περιφερειακών ή οριζόντιων προγραμμάτων, τα οποία διαχειρίζονται η Επιτροπή ή η δικαιούχος χώρα ή από κοινού άλλοι δωρητές, κατά περίπτωση. Τα εθνικά προγράμματα αποτελούνται από χρηματοδοτικές προτάσεις που εκπονεί η Επιτροπή με βάση δελτία έργων που υποβάλλει η δικαιούχος χώρα, ή από προτάσεις που εκπονεί η Επιτροπή στην περίπτωση περιφερειακών και οριζόντιων προγραμμάτων.

Η εφαρμογή των έργων στους τομείς της πυρηνικής ασφάλειας και της προστασίας κατά των ακτινοβολιών, της εκπαίδευσης και των τελωνείων έχει χρηματοδοτηθεί από τις εθνικές χορηγήσεις που υιοθετήθηκαν στο πλαίσιο του MIFF, αλλά πραγματοποιείται κεντρικά σε οριζόντια βάση· η χρηματοδότηση των έργων αυτών δεν περιλαμβάνεται, επομένως, στα εθνικά προγράμματα δυνάμει της συνιστώσας I. Ο ακόλουθος πίνακας απεικονίζει τις συνεισφορές κάθε χώρας στη χρηματοδότηση των έργων αυτών. Περισσότερες λεπτομέρειες είναι διαθέσιμες στο τμήμα του τεχνικού παραρτήματος που αφορά τις χώρες.

	Αλβανία	Βοσνία-Ερζεγοβίνη	Κροατία	Πρόην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	Κοσσυφοπέδιο	Μαυροβούνιο	Σερβία	Τουρκία	Περιφερειακό πρόγραμμα
<i>Εθνικό πρόγραμμα</i>	49,3	49,7	45,4	34,9	62,0	23,9	164,8	256,2	
<i>Χορηγήσεις για την πυρηνική ασφάλεια, την εκπαίδευση και τα τελωνεία – οριζόντια εφαρμογή</i>	5,0	8,4	4,2	6,7	6,3	3,6	16,7	0,5	
Σύνολο συνιστώσας I - TAIB	54,3	58,1	49,6	41,6	68,3	27,5	181,5	256,7	109,0

Το εθνικό πρόγραμμα ΜΠΒ 2007 για την **Αλβανία** εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 20 Σεπτεμβρίου 2007. Το πρόγραμμα αυτό βοηθά την Αλβανία να συμμορφωθεί προς τα πολιτικά κριτήρια, με την παροχή στήριξης στην αστυνομική αποστολή PAMECA III και την παροχή συνδρομής για την προετοιμασία της διαπίστευσης της αποκεντρωμένης διαχείρισης των κεφαλαίων της ΕΕ. Στον οικονομικό τομέα, το πρόγραμμα υποστηρίζει τον τομέα των ΜΜΕ μέσω του κοινού προγράμματος με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ). Ο ΜΠΒ 2007 βοηθά επίσης τη χώρα να ευθυγραμμιστεί με το κεκτημένο μέσω έργων στατιστικής ευθυγράμμισης, διαχείρισης του νερού και στήριξης της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων της Αλβανίας.

Το εθνικό πρόγραμμα ΜΠΒ 2007 για τη **Βοσνία-Ερζεγοβίνη** εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 20 Δεκεμβρίου 2007. Το πρόγραμμα αυτό βοηθά τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη να συμμορφωθεί προς τις πολιτικές απαιτήσεις των κριτηρίων της Κοπεγχάγης υποστηρίζοντας την κοινωνική ένταξη και την επιστροφή των προσφύγων, το κράτος δικαίου και τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και του συντάγματος. Στο πλαίσιο των οικονομικών κριτηρίων, το πρόγραμμα θα παράσχει βοήθεια στην ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού και της οικονομίας, καθώς και στην υγεία και την εκπαίδευση. Το ΜΠΒ βοηθά τη χώρα να ευθυγραμμιστεί με το κεκτημένο, υποστηρίζοντας τη δημιουργία ρυθμιστικών συστημάτων στον χρηματοπιστωτικό τομέα, στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, στον τομέα της βελτίωσης της ποιότητας της υποδομής και στον τομέα της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών, καθώς και στην εφαρμογή στατιστικών συστημάτων και συστημάτων πληροφοριών. Ο ΜΠΒ βοηθά επίσης τη χώρα παρέχοντάς της στήριξη στους τομείς της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, του περιβάλλοντος και των μεταφορών.

Το εθνικό πρόγραμμα ΜΠΒ 2007 για την **Κροατία** εγκρίθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2007. Όσον αφορά τα πολιτικά κριτήρια, το πρόγραμμα αυτό αποβλέπει στην καταπολέμηση της διαφθοράς και θα συμβάλει στη βελτίωση της κατάστασης στον τομέα των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων και της προστασίας των μειονοτήτων. Όσον αφορά τα οικονομικά κριτήρια, το πρόγραμμα θα συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Όσον αφορά την ικανότητα ανάληψης των υποχρεώσεων του μέλους, τα έργα του ΜΠΒ 2007 περιστρέφονται γύρω από την ενίσχυση των διοικητικών και θεσμικών ικανοτήτων για τη μεταφορά και την εφαρμογή του κεκτημένου στα ακόλουθα κεφάλαια: πολιτική ανταγωνισμού, κοινωνία της πληροφορίας και μέσα επικοινωνίας, γεωργία, ενέργεια, κοινωνική πολιτική και απασχόληση, δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια, περιβάλλον, τελωνειακή ένωση.

Επειδή είναι επιτακτικά αναγκαίο να συνεχιστεί η στήριξη της μεταρρύθμισης της αστυνομίας που άρχισε στο πλαίσιο του προγράμματος CARDS, αποφασίστηκε να κατανεμηθεί το εθνικό πρόγραμμα του ΜΠΒ 2007 για την **Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας** σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος (12 εκατ. EUR) περιελάμβανε τα έργα που συνδέονται με τη μεταρρύθμιση της αστυνομίας και μηχανισμό χρηματοδότησης για την προετοιμασία των έργων. Το δεύτερο μέρος (22,94 εκατ. EUR) εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 16 Νοεμβρίου 2007. Το δεύτερο αυτό μέρος σκοπό έχει να υποστηρίξει την εφαρμογή της μεταρρυθμιστικής στρατηγικής της δημόσιας διοίκησης, τη δικαστική μεταρρύθμιση, καθώς και την ενίσχυση των ικανοτήτων για την αποκεντρωμένη διαχείριση των κεφαλαίων της ΕΕ. Όσον αφορά τις κοινωνικοοικονομικές απαιτήσεις, το πρόγραμμα θα βοηθήσει τους δήμους να δημιουργήσουν την απαραίτητη υποδομή για τη στήριξη της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Όσον αφορά τις δραστηριότητες που συνδέονται με το κεκτημένο, θα χορηγηθεί σημαντική στήριξη στη δημοσιονομική διοίκηση, στο εθνικό ινστιτούτο στατιστικής και στα τελωνεία. Επιπλέον, το πρόγραμμα χρηματοδοτεί τη συμμετοχή της χώρας σε ορισμένα κοινοτικά προγράμματα.

Το εθνικό πρόγραμμα 2007 για το **Μαυροβούνιο** εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 21 Νοεμβρίου 2007. Στο πλαίσιο των πολιτικών κριτηρίων, το πρόγραμμα αυτό υποστηρίζει την κοινωνία των πολιτών, την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και τη δικαστική μεταρρύθμιση. Όσον αφορά τις κοινωνικοοικονομικές απαιτήσεις, το πρόγραμμα υποστηρίζει τη δημιουργία εθνικού πλαισίου πιστοποίησης, την ανάπτυξη του τομέα των μεταφορών, ιδίως της εκτέλεσης της Συμφωνίας για Κοινό Ευρωπαϊκό Αεροπορικό Χώρο, και την προσέγγιση της αγοράς ενέργειας. Όσον αφορά τα ευρωπαϊκά πρότυπα, το πρόγραμμα περιλαμβάνει έργα σχετικά με τους ακόλουθους υποτομείς: νομοθετική εναρμόνιση, κτηνιατρικές υπηρεσίες, ινστιτούτο στατιστικής MONSTAT, σύστημα σύναψης δημόσιων συμβάσεων, υποδομές ποιότητας (τυποποίηση και μετρολογία) και φορολογική διοίκηση.

Το εθνικό πρόγραμμα 2007 για τη **Σερβία** εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 20 Δεκεμβρίου 2007. Ο στόχος του είναι να βοηθήσει τη Σερβία να εφαρμόσει τις μεταρρυθμίσεις που είναι αναγκαίες για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ΕΕ, να προχωρήσει στη Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και να θέσει τις βάσεις που απαιτούνται για την εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης. Σύμφωνα με τα πολιτικά κριτήρια, το πρόγραμμα παρέχει συνδρομή στα ακόλουθα έργα: πρόγραμμα στήριξης των δήμων και κοινοτήτων, παροχή βοήθειας στους πρόσφυγες και στα εκτοπισθέντα στο εσωτερικό της χώρας άτομα, βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της διαφάνειας του δικαστικού συστήματος και του ποινικού συστήματος, μεταρρύθμιση της αστυνομίας, παροχή βοήθειας για τη θέσπιση του θεσμού του Διαμεσολαβητή και της υπηρεσίας δημοσίων συμβάσεων, καθώς και στήριξη της κοινωνίας των πολιτών. Το ετήσιο πρόγραμμα 2007 δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις κοινωνικοοικονομικές απαιτήσεις, με έργα που υποστηρίζουν την περιφερειακή και κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και τη μεταρρύθμιση του τομέα της υγείας. Σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, το πρόγραμμα περιλαμβάνει έργα για την τελωνειακή και φορολογική διοίκηση, τον έλεγχο των συνόρων και τα πρότυπα της αεροπορίας, καθώς και την εφαρμογή της Συμφωνίας για Κοινό

Ευρωπαϊκό Αεροπορικό Χώρο και την ενίσχυση των ικανοτήτων για την εφαρμογή πολιτικών αγροτικής ανάπτυξης.

Το πρόγραμμα 2007 για την **Τουρκία** εγκρίθηκε στις 20 Δεκεμβρίου 2007. Σύμφωνα με τα πολιτικά κριτήρια, η βοήθεια θα παρασχεθεί για να εδραιωθούν οι μεταρρυθμίσεις που έχουν υιοθετηθεί και για να βελτιωθεί η επιτόπια εφαρμογή τους. Η βοήθεια θα συγκεντρωθεί κυρίως στη στήριξη των θεσμών που αφορούν οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της δικαιοσύνης, των οργάνων επιβολής του νόμου και ορισμένων τμημάτων της δημόσιας διοίκησης. Θα παρασχεθεί επίσης συνδρομή για την προαγωγή των δικαιωμάτων της γυναίκας, των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των δικαιωμάτων του παιδιού. Όσον αφορά τη θέσπιση και την εφαρμογή του κεκτημένου, η βοήθεια θα συγκεντρωθεί στους τομείς δραστηριότητας στους οποίους ο όγκος της νομοθεσίας που πρέπει να μεταφερθεί και να τεθεί σε εφαρμογή είναι μεγαλύτερος, καθώς και στους τομείς που απαιτούν σημαντικές επενδύσεις. Στο πλαίσιο του ΜΠΒ 2007, οι τομείς αυτοί είναι οι ακόλουθοι: δικαιοσύνη, ελευθερία και ασφάλεια (ιδίως διαχείριση των συνόρων, μεταναστευτική πολιτική και πολιτική στον τομέα των θεωρήσεων), περιβάλλον και, σε μικρότερο βαθμό, ασφάλεια τροφίμων, τελωνεία και φορολογία. Επίσης, θα παρασχεθεί βοήθεια για τη διασφάλιση της εναρμόνισης και της δημιουργίας θεσμών στους τομείς της ενέργειας, του δημοσιονομικού ελέγχου, της αλιείας, της εσωτερικής αγοράς, της κοινωνικής πολιτικής και της απασχόλησης, των στατιστικών και των μεταφορών. Οι τομείς προτεραιότητας που πρέπει να εξεταστούν στο πλαίσιο του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών το 2007 είναι ο πολιτισμός και οι τέχνες, η αλιεία και η γεωργία. Συνεχίζοντας τις παγιωμένες μορφές βοήθειας, παρέχεται στήριξη στη συμμετοχή της Τουρκίας σε κοινοτικά προγράμματα και οργανισμούς, καθώς και στο πρόγραμμα υποτροφιών του Jean Monnet.

Το ετήσιο πρόγραμμα ΜΠΒ για το **Κοσσυφοπέδιο**, στο πλαίσιο της συνιστώσας I, εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 28 Νοεμβρίου 2007. Στο πλαίσιο των πολιτικών απαιτήσεων, το πρόγραμμα αυτό επικεντρώνεται στην εκπλήρωση των πολιτικών κριτηρίων της ΕΕ και στην εδραίωση της θεσμικής, διοικητικής και δικαστικής δομής του Κοσσυφοπεδίου. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η καταπολέμηση της διαφθοράς, η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των μειονοτήτων και η προαγωγή των δραστηριοτήτων της κοινωνίας των πολιτών. Στο πλαίσιο των κοινωνικοοικονομικών απαιτήσεων, το πρόγραμμα θα εστιάσει τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος στο Κοσσυφοπέδιο και στη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στην προώθηση της αγροτικής ανάπτυξης, στην ανάπτυξη των υποδομών και στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού συστήματος. Τέλος, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, το πρόγραμμα εξετάζει την ανάγκη ενίσχυσης των θεσμικών ικανοτήτων, ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την ασφάλεια των τροφίμων, τις κτηνιατρικές υπηρεσίες και τα πρότυπα στον τομέα της ενέργειας.

Το **πρόγραμμα πολλαπλών δικαιούχων** έχει σχεδιαστεί για να συμπληρώσει τα εθνικά προγράμματα και να ενισχύσει τις πολυμερείς σχέσεις στις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και στην Τουρκία. Το πρόγραμμα αυτό παρέχει στήριξη μέσω των περιφερειακών και οριζόντιων προγραμμάτων. Οι δραστηριότητες με ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο του προγράμματος 2007 περιλαμβάνουν τη στήριξη των πρωτοβουλιών περιφερειακής συνεργασίας, την περιφερειακή σχολή δημόσιας διοίκησης, τις προσωρινές πολιτικές διοικήσεις, το διάλογο με την κοινωνία των πολιτών και την ανάπτυξη της τελευταίας, τα προγράμματα υπέρ της εκπαίδευσης και της νεολαίας (Tempus, Erasmus Mundus και «Νεολαία εν δράσει»), τους διεθνείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς, τα τελωνεία και η φορολογία.

2.1.4.2. Συνιστώσα II

Η συνιστώσα «διασυνοριακή συνεργασία» αποβλέπει στην ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας με κοινές τοπικές και περιφερειακές πρωτοβουλίες που συνδέουν την εξωτερική βοήθεια και τους στόχους της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Ειδικότερα, η συνεργασία πρέπει να προαγάγει την αειφόρο οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στις μεθοριακές περιοχές, τη συνεργασία για την επίλυση κοινών προβλημάτων σε τομείς όπως το περιβάλλον, η φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, η δημόσια υγεία και η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, η διασφάλιση ασφαλών και λειτουργικών συνόρων και η προαγωγή κοινών δράσεων μικρής κλίμακας στις οποίες συμμετέχουν οι τοπικοί φορείς των μεθοριακών περιοχών. Η διασυνοριακή συνεργασία συμβάλλει στην συμφιλίωση και τις σχέσεις καλής γειτονίας, ενώ συγχρόνως διευκολύνει την ενσωμάτωση των δικαιούχων χωρών στην ΕΕ. Τούτο είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε μια περιοχή όπου μαίνονταν οι συγκρούσεις μέχρι πρόσφατα.

Η συνιστώσα II («διασυνοριακή συνεργασία») του ΜΠΒ περιλαμβάνει δύο επίπεδα: τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ υποψήφιων/δυνάμει υποψήφιων χωρών και τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των χωρών αυτών και των γειτονικών κρατών μελών. Επιπλέον, η συνιστώσα II του ΜΠΒ μπορεί επίσης να υποστηρίξει χρηματοδοτικά τη συμμετοχή των υποψηφίων/δυνάμει υποψηφίων χωρών στα προγράμματα διακρατικής συνεργασίας των διαρθρωτικών ταμείων (που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης – ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο του στόχου της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας) και των προγραμμάτων συνεργασίας του ΕΜΓΕΣ για τις θαλάσσιες λεκάνες.

Η βοήθεια για τη διασυνοριακή συνεργασία στο πλαίσιο της συνιστώσας II εντάσσεται στο πλαίσιο των πολυετών διασυνοριακών προγραμμάτων που καταρτίζονται από κοινού με τις συμμετέχουσες χώρες. Η βοήθεια ΜΠΒ παρέχεται υπό μορφή ετήσιων προτάσεων χρηματοδότησης, με εξαίρεση τα διασυνοριακά προγράμματα με τα κράτη μέλη που εφαρμόζονται σύμφωνα με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, για τα οποία το σύνολο της συνεισφοράς της ΕΕ στο πρόγραμμα εγκρίνεται με πολυετείς αποφάσεις χρηματοδότησης (για μια τριετία). Όσον αφορά τη συμμετοχή στα διακρατικά προγράμματα του ΕΤΠΑ ή στα προγράμματα του ΕΜΓΕΣ για τις θαλάσσιες λεκάνες, η βοήθεια του ΜΠΒ παρέχεται με ετήσιες αποφάσεις χρηματοδότησης ανά χώρα. Οι οριστικές πιστώσεις για το 2007 ανά χώρα, στο πλαίσιο της συνιστώσας II του ΜΠΒ, διευκρινίζονται στο τμήμα 2.1.1.

Η συνιστώσα II του ΜΠΒ υποστηρίζει τη συμμετοχή της **Αλβανίας** σε δύο διασυνοριακά προγράμματα με υποψήφιες/δυνάμει υποψήφιες γειτονικές χώρες: το Μαυροβούνιο και την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Όσον αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία με τα κράτη μέλη, η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδοτεί ένα διμερές πρόγραμμα Αλβανίας-Ελλάδας και τη συμμετοχή της Αλβανίας στο πολυμερές διασυνοριακό πρόγραμμα «Αδριατική», στο πλαίσιο του οποίου η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη, η Κροατία, το Μαυροβούνιο και η Σερβία συνεργάζονται με την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Σλοβενία εκατέρωθεν της Αδριατικής. Εξάλλου, η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδοτεί επίσης ένα μονομερές πρόγραμμα σχετικά με την ανάπτυξη της αλβανικής περιοχής Kukes, στα σύνορα του Κοσσυφοπεδίου, καθώς και τη συμμετοχή της Αλβανίας στο διακρατικό πρόγραμμα του ΕΤΠΑ «Νοτιοανατολική Ευρώπη».

Όσον αφορά τη **Βοσνία-Ερζεγοβίνη**, η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδοτεί τη συμμετοχή της χώρας σε τρία διμερή διασυνοριακά προγράμματα με την Κροατία, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία. Όσον αφορά τη διασυνοριακή συνεργασία με τα κράτη μέλη, η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδοτεί τη συμμετοχή της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στο πρόγραμμα «Αδριατική»

της διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο του ΜΠΒ. Τέλος, το 2007, η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδοτεί τη συμμετοχή της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης στο διακρατικό πρόγραμμα του ΕΤΠΑ «Νοτιοανατολική Ευρώπη».

Στο πλαίσιο της συνιστώσας II του ΜΠΒ, η **Κροατία** συμμετέχει σε τρία διμερή διασυνοριακά προγράμματα με τις γειτονικές δυνάμει υποψήφιες χώρες: Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο και Σερβία. Η Κροατία συμμετέχει επίσης σε τρία προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο του ΜΠΒ με τα γειτονικά κράτη μέλη: σε δύο διμερή προγράμματα με τη Σλοβενία και την Ουγγαρία, αντίστοιχα, και στο πρόγραμμα πολυετούς διασυνοριακής συνεργασίας «Αδριατική», στο πλαίσιο του ΜΠΒ. Τέλος, η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδοτεί τη συμμετοχή της Κροατίας σε δύο διακρατικά προγράμματα του ΕΤΠΑ «Νοτιοανατολική Ευρώπη» και «Μεσόγειος».

Χάρη στη στήριξη της συνιστώσας II του ΜΠΒ, το 2007, η **Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας** συμμετέχει σε ένα διμερές πρόγραμμα με την Αλβανία και σε δύο διμερή προγράμματα με τα γειτονικά κράτη μέλη, τη Βουλγαρία και την Ελλάδα. Η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδοτεί επίσης τη συμμετοχή της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας στο διακρατικό πρόγραμμα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας του ΕΤΠΑ «Νοτιοανατολική Ευρώπη».

Η συνιστώσα II του ΜΠΒ στο **Μαυροβούνιο** περιλαμβάνει τέσσερα διμερή διασυνοριακά προγράμματα με τις γειτονικές υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, ήτοι την Κροατία, τη Σερβία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και την Αλβανία, καθώς και τη συμμετοχή στο πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας «Αδριατική» με τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο του ΜΠΒ. Όσον αφορά τη συμμετοχή στα διακρατικά προγράμματα ΕΤΠΑ, η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδοτεί τη συμμετοχή του Μαυροβουνίου στα προγράμματα «Νοτιοανατολική Ευρώπη» και «Μεσόγειος».

Τα προγράμματα διασυνοριακής βοήθειας στη **Σερβία** περιλαμβάνουν τρία διμερή προγράμματα με το Μαυροβούνιο, την Κροατία και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, τρία διμερή προγράμματα με τα γειτονικά κράτη μέλη (Ουγγαρία, Ρουμανία και Βουλγαρία) και τη συμμετοχή της Σερβίας στο πολυμερές πρόγραμμα «Αδριατική» της διασυνοριακής συνεργασίας στο πλαίσιο του ΜΠΒ. Εξάλλου, η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδοτεί τη συμμετοχή της Σερβίας στο διακρατικό πρόγραμμα ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας του ΕΤΠΑ «Νοτιοανατολική Ευρώπη».

Το 2007, η συνιστώσα II του ΜΠΒ χρηματοδότησε το διακρατικό πρόγραμμα μεταξύ της **Τουρκίας** και της Βουλγαρίας. Επιπλέον, χορηγήθηκαν κεφάλαια στο πλαίσιο της συνιστώσας II του ΜΠΒ στην Τουρκία, το 2007, για τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα του ΕΜΓΕΣ για τις θαλάσσιες λεκάνες.

2.1.4.3. Συνιστώσες III, IV και V

Ο προγραμματισμός των συνιστωσών III και IV πραγματοποιείται μέσω πολυετών προγραμμάτων, τα οποία είχαν προετοιμαστεί αρχικά για τρία έτη, αλλά που μπορούν να παραταθούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Με βάση τα στρατηγικά πλαίσια συνοχής, οι δικαιούχες υποψήφιες χώρες συντάσσουν, σε συντονισμό με τα ενδιαφερόμενα μέρη, επιχειρησιακά πολυετή προγράμματα ανά συνιστώσα (συνιστώσα IV) ή ανά θέμα (συνιστώσα III) που συμφωνούνται εν συνεχεία με την Επιτροπή για επίσημη έγκριση, ύστερα από διαβουλεύσεις με την αρμόδια επιτροπή των κρατών μελών: την επιτροπή

συντονισμού των κεφαλαίων (COCOF) για τη συνιστώσα III και COCOF και την επιτροπή Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για τη συνιστώσα IV.

Η συνιστώσα III καλύπτει τρεις διαφορετικούς τομείς βοήθειας: τις μεταφορές και το περιβάλλον, που αντικατοπτρίζουν τις παρεμβάσεις του ταμείου συνοχής στα κράτη μέλη, και την περιφερειακή ανταγωνιστικότητα, η οποία καλύπτει ορισμένους τομείς βοήθειας σύμφωνα με τον στόχο της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης. Η συνιστώσα III θα εφαρμοστεί επομένως με χωριστά προγράμματα, καθένα από τα οποία καλύπτει τα θέματα αυτά (στην περίπτωση της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας, για την περίοδο 2007-2009 θα εφαρμοστεί ένα μόνο πρόγραμμα σχετικά με το περιβάλλον και τις μεταφορές). Τούτο συνεπάγεται τρεις χωριστές διαδικασίες διαπραγμάτευσης και θέσπισης προγραμμάτων ανά χώρα, με παρόμοιο αντίκτυπο για την ανάθεση της αποκεντρωμένης διαχείρισης που περιγράφεται παρακάτω.

Όπως τα διαρθρωτικά ταμεία, κατά τον ίδιο τρόπο και τα πολυετή προγράμματα στο πλαίσιο των συνιστωσών III και IV παρέχουν σταθερό δημοσιονομικό πλαίσιο για μια τριετία. Τούτο είναι θεμελιώδες για την εφαρμογή μεσοπρόθεσμων επενδυτικών στρατηγικών στον τομέα των μεταφορών, του περιβάλλοντος, του περιφερειακού ανταγωνισμού και της ανάπτυξης των ανθρώπινων πόρων. Όπως και τα διαρθρωτικά ταμεία, το πιο μακροπρόθεσμο αυτό χρηματοδοτικό πλαίσιο συμβαδίζει με μια αυστηρή χρηματοδοτική διαχείριση για να διασφαλίσει την πλήρη απορρόφηση των κεφαλαίων που, διαφορετικά, θα υπήρχε κίνδυνος να χαθούν, λόγω του κανόνα αυτόματης αποδέσμευσης (N+3) που έχει θεσπιστεί με τον δημοσιονομικό κανονισμό. Σύμφωνα με τα MIPD, οι ακόλουθοι πόροι διατέθηκαν για τον προγραμματισμό στο πλαίσιο των πολυετών προγραμμάτων για τις συνιστώσες III, IV και V:

Συνιστώσα /έτος	Κροατία				Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας				Τουρκία			
	2007	2008	2009	Σύνολο	2007	2008	2009	Σύνολο	2007	2008	2009	Σύνολο
Συνιστώσα III	45,1	47,6	49,7	142,4	7,4	12,3	20,8	40,5	167,5	173,8	182,7	524,0
Συνιστώσα IV	11,4	12,7	14,2	38,3	3,2	6,0	7,1	16,3	50,2	52,9	55,6	158,7
Συνιστώσα V	25,5	25,6	25,8	76,9	2,1	6,7	10,2	19,0	20,7	53,0	85,5	159,2

Μετά την ευνοϊκή γνώμη της επιτροπής COCOF (τον Οκτώβριο του 2007), το 2007 υιοθετήθηκαν τρία επιχειρησιακά πολυετή προγράμματα (για την περίοδο 2007-2009), στο πλαίσιο της συνιστώσας III για την **Κροατία**. Τα προγράμματα αυτά καλύπτουν τις επενδύσεις που συνδέονται με το κεκτημένο στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος (λύματα, πόσιμο νερό και διαχείριση των λυμάτων) και των βιώσιμων μεταφορών (σιδηροδρόμων και οδών εσωτερικής ναυσιπλοΐας). Παράλληλα με τις προσπάθειες αυτές που περιστρέφονται γύρω από τη βασική υποδομή, μια επιπλέον ενίσχυση αποβλέπει στον εκσυγχρονισμό και στην αναδιάρθρωση της παραγωγικής ικανότητας των μειονεκτικών περιοχών, ιδίως με την παροχή υπηρεσιών στις επιχειρήσεις και, ειδικότερα, στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Το πολυετές επιχειρησιακό πρόγραμμα της συνιστώσας IV για την Κροατία εγκρίθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2007. Συνίσταται σε τέσσερις άξονες προτεραιότητας: «βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και της διαρκούς ενσωμάτωσης στην αγορά εργασίας», «ενίσχυση της

κοινωνικής ένταξης των μειονεκτούντων ατόμων», «ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου και βελτίωση της ικανότητας επαγγελματικής ένταξης», και τεχνική βοήθεια.

Το πολυετές πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 για την Κροατία προετοιμάστηκε, αλλά δεν εγκρίθηκε το 2007 (εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής στις 25 Φεβρουαρίου 2008). Συνίσταται σε τρεις άξονες προτεραιότητας: «βελτίωση της αποτελεσματικότητας της αγοράς και εφαρμογή των κοινοτικών προτύπων», «προπαρασκευαστικές δράσεις για την εφαρμογή των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων και των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης» και «ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας».

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα της *συνιστώσας III* για την **Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας** «περιφερειακή ανάπτυξη» για την περίοδο 2007-2009 εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 29 Νοεμβρίου 2007. Ο συνολικός στόχος του είναι να υποστηρίξει την αιεφόρο ανάπτυξη της χώρας χάρη στη βελτίωση της υποδομής των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Στον τομέα των μεταφορών, η βοήθεια εστιάζεται στη συνέχιση της ανάπτυξης του βασικού περιφερειακού δικτύου μεταφορών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Όσον αφορά την παροχή βοήθειας στον τομέα του περιβάλλοντος, οι ιδιαίτερα στοχοθετημένες επενδύσεις εστιάζονται στην επεξεργασία των λυμάτων και στη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, τομείς όπου ο αντίκτυπος στον πληθυσμό και το φυσικό περιβάλλον είναι μεγαλύτερος.

Όσον αφορά τη *συνιστώσα IV* στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, το επιχειρησιακό πρόγραμμα «Ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων» εγκρίθηκε τον Δεκέμβριο του 2007. Το πρόγραμμα αυτό περιστρέφεται γύρω από τρεις άξονες προτεραιότητας: «Απασχόληση – Προσέλκυση περισσότερων ατόμων για την ένταξη και την παραμονή τους στην αγορά εργασίας», «Εκπαίδευση και κατάρτιση – επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο και βελτίωση της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων», και «Κοινωνική ένταξη – προώθηση αγοράς εργασίας χωρίς αποκλεισμούς».

Το πολυετές πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 της πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας προετοιμάστηκε – χωρίς να εγκριθεί το 2007 (εγκρίθηκε με την απόφαση C(2008)677 της Επιτροπής, της 25ης Φεβρουαρίου 2008). Συνίσταται σε τρεις άξονες προτεραιότητας: «βελτίωση της αποτελεσματικότητας της αγοράς και εφαρμογή των κοινοτικών προτύπων», «προπαρασκευαστικές δράσεις για την εφαρμογή των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων και των τοπικών στρατηγικών αγροτικής ανάπτυξης» και «ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας».

Τα επιχειρησιακά προγράμματα της **Τουρκίας**, στο πλαίσιο της *συνιστώσας III*, εγκρίθηκαν με απόφαση της Επιτροπής της 29ης Νοεμβρίου 2007 (περιφερειακή ανταγωνιστικότητα των επιχειρησιακών προγραμμάτων και περιβάλλον) της 7^{ης} Δεκεμβρίου 2007 (επιχειρησιακό πρόγραμμα μεταφορών). Ο γενικός στόχος του προγράμματος «Μεταφορές» είναι να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της Τουρκίας υποστηρίζοντας τις επενδύσεις στον τομέα της υποδομής των μεταφορών. Στο πλαίσιο αυτό, η παρέμβαση της Τουρκίας θα καλύψει την υποδομή των μεταφορών και ειδικότερα τη διασύνδεση, τη διαλειτουργικότητα και τη διατροφικότητα των εθνικών δικτύων τόσο μεταξύ τους όσο και με τα διευρωπαϊκά δίκτυα. Ο στόχος του προγράμματος «Περιβάλλον» είναι να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της Τουρκίας με την υποστήριξη των επενδύσεων στον τομέα της περιβαλλοντικής υποδομής, ιδίως όσον αφορά τον εφοδιασμό σε νερό, την αποχέτευση και την επεξεργασία των λυμάτων, καθώς και την ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων. Ο συνολικός στόχος του προγράμματος «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα» είναι να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των φτωχότερων περιοχών της Τουρκίας με την υποστήριξη των επιχειρήσεων. Ο γενικός

αυτός στόχος θα επιτευχθεί με τέσσερις ειδικούς στόχους: βελτίωση της υλικής και χρηματοδοτικής υποδομής, αύξηση του αποθέματος των επιχειρήσεων, αύξηση της ικανότητας δημιουργίας θέσεων εργασίας στον τομέα της παραγωγής, και βελτίωση της προστιθέμενης αξίας με βάση την παραγωγή.

Το επιχειρησιακό πολυετές πρόγραμμα «ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων», στο πλαίσιο της *συνιστώσας IV*, για την Τουρκία εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής, της 7^{ης} Δεκεμβρίου 2007. Το πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνει τέσσερις άξονες προτεραιότητας: «Απασχόληση», «Εκπαίδευση», «Προσαρμοστικότητα με την προαγωγή της δια βίου μάθησης» και «Κοινωνική ένταξη».

Στο πλαίσιο της *συνιστώσας V*, το πολυετές πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης για το 2007-2013 προετοιμάστηκε από την Τουρκία το 2007. Εγκρίθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 2008 με την απόφαση C(2008)691 της Επιτροπής. Συνίσταται σε τρεις άξονες προτεραιότητας: «βελτίωση της αποτελεσματικότητας της αγοράς και εφαρμογή των κοινοτικών προτύπων», «προπαρασκευαστικές δράσεις για την εφαρμογή των γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων και της προσέγγισης Leader» και «ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας».

2.2. Τρόποι και δομές εφαρμογής

Η κύρια αποστολή του ΜΠΒ είναι να μεταβιβάσουν η τεχνογνωσία και η εμπειρία στις δικαιούχους χώρες, με τη βελτίωση της οικειοποίησης και της υπευθυνότητας των χωρών όσον αφορά την υλοποίηση της βοήθειας. Εξάλλου, οι *συνιστώσες III και IV* του ΜΠΒ αποσκοπούν στο να προετοιμάσουν τις υποψήφιες χώρες στην υλοποίηση και στη διαχείριση την πολιτική συνοχής της Επιτροπής και των μηχανισμών της μετά την προσχώρηση. Επομένως, συμβάλλουν στην εφαρμογή των δομών και των συστημάτων που θα διασφαλίσουν την κατάλληλη διαχείριση και στην ικανοποιητική απορρόφηση των διαρθρωτικών κεφαλαίων που εφαρμόζονται με κοινή διαχείριση, μέσω της εμπειρικής διαδικασίας μάθησης. Τα πλεονεκτήματά τους πρέπει, επομένως, να εξεταστούν σε μακροπρόθεσμο πλαίσιο, πέραν της διάρκειας των σημερινών προγραμμάτων του ΜΠΒ.

Κατά τη διάρκεια ζωής του μηχανισμού, αναμένεται, επομένως, να καταστεί κανόνας η αποκεντρωμένη διαχείριση, όσον αφορά τη διαχείριση του ΜΠΒ – στο πλαίσιο της οποίας οι εθνικές αρχές των δικαιούχων χωρών θα αναλάβουν πλήρως την ευθύνη προγραμματισμού και εκτέλεσης. Η έγκαιρη εφαρμογή του στόχου αυτού θα εξαρτηθεί από τις διοικητικές ικανότητες κάθε δικαιούχου χώρας και από την ικανότητά της να εξασφαλίσει τη δημιουργία κατάλληλων συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου. Στην πράξη, κάθε χώρα θα πρέπει, επομένως, να διαθέτει ειδικές στρατηγικές, σχέδια δράσης και χρονοδιαγράμματα για να προχωρήσει σε μεγαλύτερη αποκέντρωση, ενώ συγχρόνως θα προετοιμάζει τις εθνικές αρχές, ούτως ώστε να αποκτήσουν επαρκείς ικανότητες για τις αυξημένες ευθύνες στο πλαίσιο αυτό.

Τα ετήσια προγράμματα του 2007 για τις **δυνάμει υποψήφιες** χώρες στο πλαίσιο των *συνιστωσών I και II* (με την εξαίρεση των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας με τα κράτη μέλη που εκτελούνται με κοινή διαχείριση) εκτελούνται στην ουσία σε αποκεντρωμένη βάση, με σαφή στόχο την παροχή βοήθειας στις χώρες, ούτως ώστε να αναλάβουν σταδιακά περισσότερες ευθύνες και να προχωρήσουν στην αποκεντρωμένη διαχείριση. Τούτο σημαίνει ότι τα προγράμματα εκτελούνται κυρίως είτε από την αντιπροσωπία της Επιτροπής (κεντρική διαχείριση μέσω αποκεντρωμένων δομών) ή από τις κεντρικές υπηρεσίες της Επιτροπής (στην ουσία προγράμματα πολλαπλών δικαιούχων και οριζόντια προγράμματα).

Όσον αφορά την προετοιμασία για την ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης, οι δυνάμει υποψήφιες χώρες βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια και ορισμένες από αυτές έχουν ήδη αρχίσει να δημιουργούν τις απαραίτητες δομές διαχείρισης και έχουν προετοιμάσει τον χάρτη πορείας τους προς την αποκεντρωμένη διαχείριση. Η Αλβανία υιοθέτησε τον Δεκέμβριο απόφαση για τη δημιουργία των υποδομών και τον καθορισμό των λειτουργιών της αποκεντρωμένης διαχείρισης. Το Μαυροβούνιο έχει προετοιμάσει τον χάρτη πορείας προς την αποκεντρωμένη διαχείριση και προβλέπει ότι θα διαπιστευθεί εντός των επόμενων τριών ετών. Στη Σερβία, έχει χαραχθεί στρατηγική αποκεντρωμένης διαχείρισης και προβλέπεται η προετοιμασία των σχεδίων δημιουργίας ικανοτήτων των οργάνων που θα λειτουργούν με καθεστώς αποκεντρωμένης διαχείρισης το 2008.

Για τις **υποψήφιες χώρες**, η αποκεντρωμένη διαχείριση (αρχικά με εκ των προτέρων έλεγχο της Επιτροπής) αποτελεί τον κανόνα, αλλά ο στόχος είναι να επιτευχθεί αποκεντρωμένη διαχείριση χωρίς εκ των προτέρων ελέγχους. Το 2007, η Κροατία και η Τουρκία ετοιμάστηκαν να προχωρήσουν από τη διαπίστευση των συστημάτων αποκεντρωμένης εφαρμογής, που χορηγήθηκε δυνάμει των παλαιότερων προενταξιακών μέσων, στη διαπίστευση του ΜΠΒ και στην ανάθεση αρμοδιοτήτων αποκεντρωμένης διαχείρισης. Το 2007, η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας προετοιμάστηκε επίσης για την πιστοποίηση της αποκεντρωμένης διαχείρισης.

Η διαπίστευση του ΜΠΒ για την αποκεντρωμένη διαχείριση πρέπει να εξασφαλιστεί χωριστά για κάθε συνιστώσα ή, στην περίπτωση της συνιστώσας ΙΙΙ, για κάθε πρόγραμμα. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, το χρονοδιάγραμμα μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τη συνιστώσα του ΜΠΒ και τις ικανότητες της δικαιούχου χώρας. Για την Κροατία και την Τουρκία, αναμένεται ότι η διαπίστευση του ΜΠΒ για την αποκεντρωμένη διαχείριση θα εξασφαλιστεί πριν από το τέλος του 2008 (Κροατία) ή στις αρχές του 2009 (Τουρκία). Για την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, ο στόχος αυτός θα πρέπει να επιτευχθεί κατά το πρώτο εξάμηνο του 2009. Ωστόσο, δεδομένου ότι η Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας δεν διέθετε διαπίστευση των συστημάτων αποκεντρωμένης εφαρμογής στο πλαίσιο των προ του ΜΠΒ μηχανισμών, η εκτέλεση των συνιστωσών Ι και ΙΙ μπορεί να πραγματοποιηθεί, κατά τα αρχικά στάδια, σε κεντρική βάση, μέχρι να λάβουν οι αρμόδιες εθνικές αρχές τις απαραίτητες διαπιστεύσεις ΜΠΒ. Εξάλλου, η εκτέλεση των συνιστωσών ΙΙΙ, ΙV και V εξαρτάται από την προηγούμενη διαπίστευση. Σημειώτεον ότι η παρεχόμενη βοήθεια στο πλαίσιο της συνιστώσας V μπορεί να υλοποιηθεί μόνο στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης διαχείρισης χωρίς εκ των προτέρων ελέγχους.

Για όλες τις υποψήφιες χώρες, ο μεσοπρόθεσμος στόχος είναι η πλήρως αποκεντρωμένη διαχείριση, δηλαδή μόνο με εκ των υστέρων έλεγχο της Επιτροπής.

Τα **προγράμματα πολλαπλών δικαιούχων** υπόκεινται σε κεντρική και κοινή διαχείριση. Η κεντρική διαχείριση συνίσταται κυρίως στην υλοποίηση από τις κεντρικές υπηρεσίες της Επιτροπής. Η κοινή διαχείριση είναι συμπληρωματική της κεντρικής διαχείρισης, εφόσον η Επιτροπή διαχειρίζεται τα κεφάλαια από κοινού με διεθνή οργανισμό.

3. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

3.1. Παρακολούθηση

Ο γενικός στόχος της παρακολούθησης είναι να βελτιωθούν η καταλληλότητα, η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα, ο αντίκτυπος και η βιωσιμότητα της βοήθειας στα

Δυτικά Βαλκάνια και στην Τουρκία. Μέσω της παρακολούθησης, η Επιτροπή διαθέτει τακτικές αναλυτικές αξιολογήσεις για την εφαρμογή των έργων και προγραμμάτων.

Στην περίπτωση της **αποκεντρωμένης διαχείρισης**, η δικαιούχος χώρα δημιουργεί επιτροπή παρακολούθησης του ΜΠΒ, η οποία αναλαμβάνει να εξασφαλίσει τη συνοχή και το συντονισμό κατά την εκτέλεση των συνιστώσων του ΜΠΒ. Η επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ διασφαλίζει τη γενική αποτελεσματικότητα, την ποιότητα και τη συνοχή της εκτέλεσης όλων των προγραμμάτων και ενεργειών για την επίτευξη των στόχων που προβλέπονται στις χρηματοδοτικές συμβάσεις, καθώς και στα πολυετή προγράμματα ενδεικτικού σχεδιασμού. Η επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ περιλαμβάνει, μεταξύ των μελών της, αντιπροσώπους της Επιτροπής, τον εθνικό συντονιστή ΜΠΒ, τον εθνικό διατάκτη, αντιπροσώπους των επιχειρησιακών δομών των προγραμμάτων και το στρατηγικό συντονιστή για τις συνιστώσες III και IV, και συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ετησίως.

Η επιτροπή παρακολούθησης ΜΠΒ επικουρείται από τομεακές επιτροπές παρακολούθησης που δημιουργούνται στο πλαίσιο κάθε συνιστώσας ΜΠΒ ή προγράμματος. Οι επιτροπές τομεακής παρακολούθησης αναλαμβάνουν να διασφαλίζουν τη συνολική αποτελεσματικότητα και ποιότητα εκτέλεσης των σχετικών προγραμμάτων και λογοδοτούν στην επιτροπή ΜΠΒ. Ειδικότερα, της παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την επιτευχθείσα πρόοδο κατά την εκτέλεση των προγραμμάτων, καθώς και για τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, δείκτες για τη χρηματοδοτική εφαρμογή και διάφορα άλλα στοιχεία. Δημιουργούνται με σκοπό να βελτιώσουν την εκτέλεση των προγραμμάτων.

Το 2007, δεν δημιουργήθηκαν επιτροπές παρακολούθησης, δεδομένου ότι τα πρώτα προγράμματα ΜΠΒ εγκρίθηκαν στο τέλος του 2007 και δεν είχαν αρχίσει ακόμη να εκτελούνται. Ωστόσο, οι επιτροπές τομεακής παρακολούθησης για κάθε πρόγραμμα στο πλαίσιο των συνιστώσων I, III, IV και V δημιουργήθηκαν τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2007, υπό ανεπίσημη μορφή, εν αναμονή της υπογραφής των συμφωνιών-πλαισίων και των σχετικών χρηματοδοτικών συμβάσεων. Η επίσημη δημιουργία των τομεακών επιτροπών και της επιτροπής παρακολούθησης ΜΠΒ στην Κροατία, την Τουρκία και την Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας προβλέπεται για την άνοιξη του 2008.

Στην περίπτωση προγραμμάτων **κεντρικής ή κοινής** διαχείρισης, ο κανονισμός εκτέλεσης του ΜΠΒ ορίζει ότι η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει τις δράσεις που θεωρεί απαραίτητες για την παρακολούθηση των σχετικών προγραμμάτων. Το 2007, δεν υπήρξε παρακολούθηση των έργων του ΜΠΒ, επειδή τα προγράμματα που προβλέπονται στο πλαίσιο του ΜΠΒ για το 2007 θεσπίστηκαν γενικά μόλις στο τέλος του έτους και, στην πράξη, άρχισαν να εκτελούνται μόλις το 2008.

3.2. Αποτελέσματα αξιολόγησης

Ο στόχος των αξιολογήσεων είναι να βελτιώσουν την ποιότητα, την αποτελεσματικότητα και τη συνοχή της βοήθειας που παρέχεται από κοινοτικά κονδύλια, καθώς και τη στρατηγική και την εκτέλεση των προγραμμάτων. Τα MIPD υπόκεινται σε εκ των προτέρων τακτική αξιολόγηση, η οποία διεξάγεται από την Επιτροπή.

Τα προγράμματα υπόκεινται σε εκ των προτέρων αξιολογήσεις, καθώς και σε ενδιάμεσες και, όπου είναι σκόπιμο, σε εκ των υστέρων αξιολογήσεις, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις που προβλέπονται για κάθε συνιστώσα του ΜΠΒ στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 718/2007 της Επιτροπής. Κατά τη διάρκεια της περιόδου εκτέλεσης ενός προγράμματος, διενεργείται τουλάχιστον μια *ενδιάμεση αξιολόγηση*, ιδίως όταν, κατά την παρακολούθηση του

προγράμματος, διαπιστωθεί σημαντική απόκλιση από τους στόχους που είχαν καθοριστεί αρχικά. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση της υλοποίησης της βοήθειας εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Επιτροπής. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση περιλαμβάνει τα απτά αποτελέσματα κάθε συνιστώσας του ΜΠΒ. Σε περίπτωση από κοινού διαχείρισης, η εκ των υστέρων αξιολόγηση μπορεί να πραγματοποιηθεί από κοινού με άλλους δωρητές.

Το 2007, τα πολυετή επιχειρησιακά προγράμματα στο πλαίσιο των συνιστωσών III και IV υποβλήθηκαν σε εκ των προτέρων αξιολογήσεις που διεξήχθησαν σύμφωνα με τις κατευθυντήριες αρχές και τις απαιτήσεις των διαρθρωτικών ταμείων, που αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας θέσπισης των προγραμμάτων. Κατά τον ίδιο τρόπο, όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα στο πλαίσιο της συνιστώσας V υποβλήθηκαν σε εκ των προτέρων αξιολόγηση.

Το 2007, δεν διεξήχθη καμία άλλη ενδιάμεση ή εκ των υστέρων αξιολόγηση, δεδομένου ότι τα πρώτα προγράμματα του ΜΠΒ θεσπίστηκαν μόλις στο τέλος του 2007 και άρχισαν να υλοποιούνται στην πράξη μόλις το 2008.

4. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΩΡΗΤΩΝ ΜΕ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΔΩΡΗΤΕΣ

Πριν από τη θέσπιση των πολυετών προγραμμάτων στο πλαίσιο των συνιστωσών III και IV, η Επιτροπή διοργάνωσε συνεδριάσεις σε κάθε υποψήφια χώρα, με τους αντιπροσώπους των κρατών μελών και τους ΔΧΟ, για να παρουσιάσει τις στρατηγικές και τις προτεραιότητες των προγραμμάτων και για να συγκεντρώσει τις απόψεις των λοιπών δωρητών. Οι συνεδριάσεις αυτές ήταν ιδιαίτερα σημαντικές στις περιπτώσεις που τα προγράμματα ή οι δράσεις που χρηματοδότησαν τα κράτη μέλη και οι ΔΧΟ ήταν συμπληρωματικά με τα προγράμματα ή τις δράσεις που χρηματοδοτούν οι ΔΧΟ, ή όταν η συγχρηματοδότηση ήταν απαραίτητη για την εκτέλεση ορισμένων έργων.

Στις 13 Δεκεμβρίου 2007, διοργανώθηκε συντονιστική συνεδρίαση με τους κοινοτικούς και μη κοινοτικούς δωρητές, στην οποία οι ΔΧΟ έλαβαν μέρος ως παρατηρητές. Ο σκοπός της συνεδρίασης ήταν να διαμοιραστούν πληροφορίες για τις προτεραιότητες και τις δραστηριότητες των δωρητών στις δικαιούχους χώρες του ΜΠΒ και να εξεταστούν συμπληρωματικές δράσεις και συνέργειες. Αποτέλεσε, στο πλαίσιο των απαιτήσεων του ΜΠΒ, ένα στοιχείο ενίσχυσης του συντονισμού μεταξύ των δωρητών. Ο κοινός στόχος είναι να αυξηθούν η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα της βοήθειας που παρέχεται στις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες, με τη βελτίωση της συμπληρωματικότητας και την αποφυγή αλληλεπικαλύψεων.

Τα κυριότερα συμπεράσματα της συνεδρίασης συντονισμού των δωρητών ήταν τα ακόλουθα:

- η ενίσχυση του συντονισμού των δωρητών αποτελεί υπ' αριθμόν ένα προτεραιότητα για το σύνολο των δωρητών. Ειδικότερα, η συνεδρίαση κατέδειξε ότι για να είναι αποτελεσματικός, ο συντονισμός μεταξύ της Επιτροπής και των κοινοτικών και μη κοινοτικών δωρητών πρέπει να αποτελεί αμφίδρομη διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας τα ενδιαφερόμενα μέρη συζητούν τις προτεραιότητές τους και τα αντίστοιχα προγράμματά τους·
- έχει πραγματοποιηθεί τεράστια πρόοδος σε σχέση με επίπεδο του συντονισμού των δωρητών, τόσο στις δικαιούχους χώρες, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι παρατηρήσεις

που διατυπώθηκαν κατά τη συνεδρίαση υπογραμμίζουν ότι, στο πλαίσιο του ΜΠΒ, βελτιώνεται σε συνεχώς αυξανόμενο βαθμό η λειτουργία της διαδικασίας διαβουλεύσεων (ιδίως στο επίπεδο των δικαιούχων χωρών), η οποία εγκαινιάστηκε το 2007·

- η οικειοποίηση της βοήθειας από τις δικαιούχους χώρες είναι ζωτικής σημασίας για τη μεγιστοποίηση του αντίκτυπου της βοήθειας. Σε τελική ανάλυση, η ευθύνη του συντονισμού των δωρητών θα αναληφθεί από τις αρχές των δικαιούχων χωρών, ακόμη και αν οι δωρητές παρέχουν συμβουλές και βοήθεια ως προς το θέμα αυτό. Προς το σκοπό αυτό, πρέπει να ενισχυθούν οι ικανότητες των δικαιούχων χωρών για την ανάληψη της οικειοποίησης.

5. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΤΕΠ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΧΟ

Οι Διεθνείς Χρηματοδοτικοί Οργανισμοί (ΔΧΟ) επέτρεψαν στα εδάφη και στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες να αποκτήσουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση και να αρχίσουν να πραγματοποιούν τις απαραίτητες επενδύσεις. Παράλληλα, οι δικαιούχοι υποχρεώθηκαν να υιοθετήσουν συνετές φορολογικές και νομισματικές πολιτικές για να διατηρήσουν την οικονομική τους ανάπτυξη. Σήμερα, τούτο οδηγεί σε μια κατάσταση στην οποία οι ανάγκες επένδυσης εξακολουθούν να είναι υψηλές, ενώ οι ικανότητες των δικαιούχων να αντέξουν ένα συνεχώς αυξανόμενο εξωτερικό έλλειμμα έχουν αρχίσει να φτάνουν στα όριά τους. Οι μη επιστρεπτές χορηγήσεις της ΕΕ και των διαφόρων άλλων δωρητών, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, σε συνδυασμό με τα δάνεια των Διεθνών Χρηματοδοτικών Οργανισμών, έχουν καταστεί καθοριστικός πόρος για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα, για τις επενδύσεις στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, και για την αποκατάσταση και αναβάθμιση των υποδομών, χωρίς να εκτεθούν οι δικαιούχοι σε υπερβολικό δανεισμό.

Η Επιτροπή έχει αναλάβει τη δέσμευση να αναπτύξει στενότερα τον συντονισμό μεταξύ της ΕΤΕπ, της ΕΤΑΑ, του ΣΕΒ (Συμβουλίου των Χωρών της Βαλτικής) και άλλων ΔΧΟ που στηρίζουν τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη στα Δυτικά Βαλκάνια. Η δεύτερη συνεδρίαση της συμβουλευτικής ομάδας των ΔΧΟ, η οποία συνδέεται με την εφαρμογή του μνημονίου συμφωνίας που υπεγράφη με τους ΔΧΟ στα μέσα του 2006, είχε προβλεφθεί για τον Ιανουάριο του 2008. Διοργανώθηκαν συνεδριάσεις της τεχνικής ομάδας εργασίας για τις μεταφορές και την ενέργεια (Σεπτέμβριος 2007), καθώς και για το περιβάλλον (Οκτώβριος 2007). Μια πρώτη συνεδρίαση για τον κοινωνικό τομέα δεν ήταν εφικτή το 2007, αλλά πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2008. Στις 10 και 11 Δεκεμβρίου 2007, διεξήχθη διήμερη συντονιστική συνεδρίαση των ΔΧΟ, στην οποία έλαβαν μέρος οι αντιπρόσωποι όλων των κυριότερων ΔΧΟ, γεωγραφικές ομάδες και αντιπροσωπίες της ΓΔ Διεύρυνσης, καθώς και οι οικείες ΓΔ.

Επιπλέον, η Επιτροπή, η ΕΤΕπ, η ΕΤΑΑ και η Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης έχουν αναλάβει τη δέσμευση να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια έως το 2010 με άλλους ΔΧΟ και δωρητές με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυση της εναρμόνισης και της συνεργασίας σε επενδύσεις για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Το 2007, καταβλήθηκαν επίσης σημαντικότερες προσπάθειες για να χαραχθεί συντονιστική στρατηγική με τους ΔΧΟ. Ειδικότερα, συμφωνήθηκε να δοθεί έμφαση σε τρεις τομείς προτεραιότητας: τις πολύ μικρές, τις μικρές και τις μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), την ενεργειακή απόδοση και τις υποδομές. Οι λόγοι συνεργασίας με τους Διεθνείς

Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς και οι λόγοι υιοθέτησης περιφερειακής προσέγγισης στα προσεχή έτη διευκρινίζονται παρακάτω για κάθε πτυχή:

- *Πτυχή I – Ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα:* από την πλευρά της προσφοράς, η βοήθεια της ΕΕ που αποβλέπει στην προώθηση της πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της περιοχής στη χρηματοδότηση διοχετεύεται, στο παρελθόν, μέσω πολυάριθμων επιμέρους συμφωνιών με διάφορους Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς. Το 2005, εγκαινιάστηκε μια περιφερειακή πρωτοβουλία πολλαπλών δωρητών – το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη (EFSE). Η πρωτοβουλία αυτή οδήγησε στην ενοποίηση σε ένα ενιαίο μέσο πολυάριθμων συμφωνιών μικροπιστώσεων σε ολόκληρη την περιοχή, εξασφάλισε τη βιωσιμότητα των παλαιότερων χρηματοδοτήσεων και επέτρεψε να πραγματοποιηθούν κέρδη χάρη στην αποτελεσματική διαχείριση. Το πλέον εντυπωσιακό χαρακτηριστικό του EFSE είναι το γεγονός ότι η κάλυψη των κινδύνων της συνεισφοράς της ΕΕ και των κρατών μελών έχει μελετηθεί για να προσελκύει τα ιδιωτικά κεφάλαια σε επενδύσεις μικροπιστώσεων. Μέχρι στιγμής, το EFSE έχει εφαρμοστεί με επιτυχία.
- *Πτυχή II – Ενεργειακή απόδοση:* Η πτυχή αυτή αποβλέπει στην προώθηση των επενδύσεων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στον δημόσιο τομέα και στον τομέα των ΜΜΕ, με την αξιοποίηση των δράσεων που υποστηρίζουν τα εθνικά προγράμματα, τα οποία αποβλέπουν: i) στην ευαισθητοποίηση του κοινού στο πρόβλημα της ενεργειακής απόδοσης και στις δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας· ii) στην εφαρμογή της νομοθεσίας σχετικά με την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων³ και την οδηγία για την ενεργειακή απόδοση κατά την τελική χρήση και τις ενεργειακές υπηρεσίες⁴ (συμπεριλαμβανομένης της ανανεώσιμης ενέργειας). Επιπλέον, η προαγωγή των επενδύσεων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης ανταποκρίνεται στη σύσταση της πράσινης βίβλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενεργειακή απόδοση⁵, η οποία ενθαρρύνει τους Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς να εξασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των επενδύσεων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης.
- *Πτυχή III – Προαγωγή των επενδύσεων υποδομής:* η εγκατάσταση επαρκών δικτύων και υπηρεσιών υποδομής στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, του περιβάλλοντος και του κοινωνικού τομέα είναι ουσιαστικής σημασίας για τη διασφάλιση βιώσιμης κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και σταθερότητας στην περιοχή. Η ανεπάρκεια των χρηματοδοτικών πόρων και η έλλειψη πείρας των δικαιούχων στην προετοιμασία έργων που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τους Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς και άλλους δωρητές ανάγονται στους κυριότερους παράγοντες που εμποδίζουν τη βελτίωση της υποδομής. Για να εξασφαλιστεί η παροχή πολλών υπηρεσιών που είναι απαραίτητες για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης του πληθυσμού, όπως της ύδρευσης και της αποχέτευσης, της θέρμανσης, του ενεργειακού εφοδιασμού, των μεταφορών, της υγείας και της εκπαίδευσης, είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθούν επαρκείς επενδύσεις στον τομέα των υποδομών. Για όλες αυτές τις υπηρεσίες, η πρόσβαση στη

³ Οδηγία 2002/91/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2002

⁴ Οδηγία 2006/32/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2006, περί της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση και των ενεργειακών υπηρεσιών.

⁵ Πράσινη Βίβλος για την ενεργειακή απόδοση ή περισσότερα αποτελέσματα με λιγότερα μέσα. COM(2005) 265 τελικό της 22ας Ιουνίου 2005

χρηματοδότηση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση. Η υλοποίηση της πτυχής αυτής περιλαμβάνει επομένως τη δημιουργία πολυτομεακού μηχανισμού πολλαπλών δικαιούχων για τα έργα υποδομών, που θα βοηθήσει τους δικαιούχους οργανισμούς σε εθνικό επίπεδο, σε περιφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο δήμων να προετοιμάσουν και να εκτελέσουν επενδυτικά έργα στις υποδομές που χρηματοδοτούν οι Διεθνείς Χρηματοδοτικοί Οργανισμοί και διάφοροι άλλοι δωρητές. Ο μηχανισμός αυτός θα διευκολύνει τη συνεργασία και το συντονισμό με τους Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς, θα επιτρέψει να πραγματοποιηθούν οικονομίες κλίμακας με την κινητοποίηση της τεχνικής εμπειρογνωσίας που απαιτείται για να προετοιμαστούν και να υποστηριχθούν τα επενδυτικά έργα στον τομέα των υποδομών, θα διευκολύνει τη δημιουργία δικτύων και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ των δικαιούχων και θα δημιουργήσει κίνητρα για τη χορήγηση δανείων από τους Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς, συμπληρωματικά με τις εθνικές χορηγήσεις στο πλαίσιο του ΜΠΒ. Στο πλαίσιο αυτό, η προώθηση των επενδυτικών υποδομών πρέπει να συντονιστεί και να αναπτυχθεί με συνεκτικό τρόπο, ούτως ώστε να ληφθεί υπόψη το υποπεριφερειακό πλαίσιο (δηλαδή οι γειτονικές χώρες και ιδίως η περιοχή που καλύπτει η πολιτική γειτονίας).